

PROFILAKTIKA INSPEKTORINING JAMOATCHILIK BILAN HAMKORLIGI

Atajanov O'tkir Mamatsalayevich

Mustaqil tadqiqotchi

Turapov Jasur Uchqun o'g'li

O'zbekiston Respublikasi IIV Akademiyasi kunduzgi

ta'lim 3-o'quv kursi 309-gurux kursanti

Annatsiya: *Kriminalistik va ijtimoiy xavfsizlikni ta'minlashda profilaktika inspektorlarining roli nihoyatda katta. Profilaktika inspektorining asosiy vazifasi jinoyatlarning oldini olish va ijtimoiy tartibni ta'minlash bo'lsa-da, bunday maqsadlarga jamoatchilik bilan yaqin hamkorlikda ishlash orqali samaraliroq erishish mumkin. Shu munosabat bilan, bu maqolada profilaktika inspektorining jamoatchilik bilan hamkorligining ahamiyati va usullari ilmiy asosda tahlil qilinadi.*

Kalit so'zlar: *Profilaktika inspektori, Jamoatchilik, Hamkorlik, Huquqni muhofaza qilish, Ijtimoiy xavfsizlik, Jamoat xavfsizligi, Fuqarolar bilan hamkorlik, Jamoatchilik nazorati, Profilaktika faoliyati, Jamoat tashkilotlari, Ijtimoiy barqarorlik, Mahalliy jamoalar, Profilaktika tadbirlari.*

Annatation: *The role of preventive inspectors in criminalistic and social security is extremely large. Although the main task of the prevention inspector is to prevent crime and maintain social order, such goals can be achieved more effectively by working in close cooperation with the public. In this regard, this article analyzes the importance and methods of cooperation of the prevention inspector with the public on a scientific basis.*

Keywords: *Prevention inspector, Public cooperation, Law enforcement, Social security, Public safety, Community partnership, Public monitoring, Preventive activities, Civil society initiatives, Social stability, Local communities, Preventive measures.*

Аннотация: *Роль инспекторов-профилактиков в криминалистической и социальной безопасности чрезвычайно велика. Хотя основной задачей инспектора по профилактике является предотвращение преступности и поддержание общественного порядка, таких целей можно достичь более эффективно, работая в тесном сотрудничестве с общественностью. В связи с этим в статье анализируется значение и методы сотрудничества инспектора по профилактике с общественностью на научной основе.*

Ключевые слова: *Превентивный инспектор, Общественность, Сотрудничество, Охрана правопорядка, Общественная безопасность, Контроль общественности, Превентивная деятельность, Гражданские инициативы, Социальная стабильность, Местные сообщества, Профилактические мероприятия.*

Profilaktika inspektorlari davlatning huquqni muhofaza qilish tizimida muhim o'rin egallab, ijtimoiy tartibni ta'minlash va jinoyatlarning oldini olish bo'yicha faoliyat olib

boradi. Ularning vazifalari qonun bilan aniq belgilangan va bir qator asosiy yo'nalishlarni o'z ichiga oladi:

- Jinoyatlarning oldini olish uchun profilaktik choralarni ko'rish;
- Aholi bilan o'zaro aloqa qilish va ularning huquqiy savodxonligini oshirish;
- Mahalla va jamiyatlarda xavfsizlikni ta'minlash uchun fuqarolar bilan muntazam uchrashuvlar o'tkazish kiradi.

Profilaktika inspektorining vazifalarini to'g'ri bajarishi uchun, u faqatgina davlat tomonidan belgilangan qoidalarga amal qilibgina qolmay, balki jamoatchilik bilan yaqin aloqada bo'lishi lozim.

Profilaktika inspektorlarining asosiy vazifasi jinoyatlar sodir bo'lishining oldini olishdir. Buning uchun ular mahalla va jamoalar bilan ishlaydi, huquqbuzarliklar xavfi mavjud joylarda doimiy nazoratni amalga oshiradi va fuqarolarning xavfsizligini ta'minlaydi.

Inspektorlar huquqbuzarliklar haqida ma'lumot yig'adi va ularni bartaraf etish uchun chora ko'radi. Ular fuqarolarning qonunlarni buzishi yoki ijtimoiy xavfsizlikni tahdid ostiga qo'yishi ehtimoli mavjud vaziyatlarni tezkorlik bilan aniqlaydi va bu jarayonlarni nazorat qiladi.

Aholi, ayniqsa jinoyat sodir etishga moyil fuqarolar bilan profilaktik suhbatlar olib borish, ularning huquqiy savodxonligini oshirish hamda ularni jinoyatlardan tiyilish yo'llari haqida xabardor qilish ham profilaktika inspektorining muhim vazifalaridandir.

Profilaktika inspektorlari fuqarolar bilan doimiy aloqada bo'lishi, ularning muammolarini eshitishi va kerakli joyda yordam ko'rsatishi kerak. Bu aloqa orqali jinoyatlarning oldini olish samaradorligi oshadi.

Huquqbuzarlik va jinoyatchilik xavfi yuqori bo'lgan hududlarda profilaktik reydlar o'tkazish, ma'lum bir joyni doimiy nazorat ostida ushlab orqali jinoyatchilikka qarshi kurashni kuchaytirish.

Inspektorlar o'z faoliyati davomida olib borilgan tadbirlar haqida tegishli idoralarga hisobotlar tayyorlaydi, jinoyatchilik darajasi va unga qarshi kurash choralari haqida doimiy ravishda ma'lumot beradi.

Profilaktika inspektorlari nafaqat jinoyatlarning oldini olish, balki jamiyatda tinchlik va osoyishtalikni ta'minlashda ham katta rol o'ynaydi. Ularning ijtimoiy o'rni bir necha jihatlarida namoyon bo'ladi:

Profilaktika inspektorlari jamiyatning barcha qatlamlari bilan ishlaydi va ularning xavfsizligini ta'minlaydi. Ular o'z hududidagi xavfsizlik holatini yaxshilash uchun jamoatchilik bilan bevosita aloqa o'rnatadi va ko'pincha mahalliy muammolarni hal qilishda ishtirok etadi.

Inspektorlar aholiga huquqiy axborot berish, ularni qonuniy mas'uliyatlaridan xabardor qilish orqali huquqiy savodxonlikni oshirishga hissa qo'shadi. Bu jarayon orqali aholi huquqlarini tushunib, o'zini himoya qilish choralari ko'rishni o'rganadi, jinoyat sodir etilishining oldi olinadi.

Mahallalarda yoki jamoalarda mavjud bo'lgan ijtimoiy muammolarni hal qilishda profilaktika inspektorlari muhim ko'makchi bo'lishadi. Ular jamoa a'zolari bilan birgalikda xavfsizlik masalalarini muhokama qilib, yechimlar ishlab chiqishda ishtirok etadi.

Profilaktika inspektorlari fuqarolar bilan yaqin hamkorlik o'rnatadi. Ular jamoaviy tadbirlar va yig'ilishlarda qatnashib, aholining xavfsizlik bo'yicha takliflarini eshitadi va bu takliflarni o'z faoliyatida inobatga oladi. Shu orqali jamoatchilikni jinoyatchilikka qarshi kurashga jalb qilishadi.

Ko'pgina fuqarolar turli huquqiy masalalarda profilaktika inspektoriga murojaat qilishadi. Bu inspektorlar nafaqat huquqbuzarliklarga qarshi kurashadi, balki fuqarolarga huquqiy yordam beradi, ularni huquqlarini himoya qilish va qonunchilikka rioya qilish bo'yicha maslahatlar beradi.

Profilaktika inspektorlari jamoat xavfsizligini ta'minlashda hal qiluvchi rol o'ynaydi. Ular jinoyatlarning oldini olish va aholini himoya qilish bilan birga, huquqiy savodxonlikni oshirish, ijtimoiy muammolarni bartaraf etish va jamoatchilik bilan hamkorlikda ishlash orqali tinchlik va osoyishtalikni ta'minlashga katta hissa qo'shadilar. Shu sababli, profilaktika inspektorlari jamiyatning huquqiy va ijtimoiy hayotida muhim o'rinni egallaydi.

Jamoatchilik bilan hamkorlik davlatning huquqni muhofaza qilish organlari, ayniqsa profilaktika inspektorlari faoliyatining ajralmas qismi hisoblanadi. Bu hamkorlik jamiyat xavfsizligini ta'minlashda, jinoyatchilikni kamaytirishda va ijtimoiy tartibni mustahkamlashda hal qiluvchi rol o'ynaydi. Quyida jamoatchilik bilan hamkorlikning ahamiyatini bir necha jihatlarida ko'rib chiqamiz.

Jamoatchilik bilan yaqin hamkorlik qilish jinoyatchilikning oldini olishda muhim o'rin tutadi. Mahalla yoki jamoa a'zolari o'z hududidagi vaziyatni yaxshi bilishadi va huquqbuzarliklarning oldini olishda bevosita ishtirok etishi mumkin. Profilaktika inspektorlari jamoa a'zolari bilan muntazam uchrashib, ularga huquqbuzarliklar xavfi, xavfsizlik choralari va boshqa muhim ma'lumotlar bilan bo'lishadi. Bu esa fuqarolarning hushyorligini oshiradi va jamoa ichidagi nazoratni kuchaytiradi. Jamoatchilikdan kelayotgan tezkor axborotlar orqali huquqbuzarliklar va jinoyatlar sodir bo'lishining oldi olinadi.

Jamoatchilik bilan hamkorlik qilish orqali profilaktika inspektorlari fuqarolar o'rtasida huquqiy madaniyatni yuksaltiradi. Huquqiy bilimlarga ega bo'lgan jamiyat jinoyat sodir etishdan tiyiladi yoki jinoyatning oldini olishda faol ishtirok etadi. Mahallalarda, ta'lim muassasalarida va boshqa ijtimoiy tashkilotlarda huquqiy seminarlar, treninglar va suhbatlar o'tkazilishi fuqarolarning o'z huquq va majburiyatlarini tushunishga yordam beradi. Bu esa jamiyatda qonunchilikka rioya qilinishi va ijtimoiy tartibning saqlanishiga olib keladi.

Jamoatchilik bilan hamkorlik qilish orqali davlat idoralari ijtimoiy barqarorlikni mustahkamlashda muhim rol o'ynaydi. Jamoatchilikning faolligi va ishtiroki ortib, ularning xavfsizlikka bo'lgan e'tibori kuchayadi. Natijada jamoalar o'z hududlaridagi

muammolarni yaxshiroq tushunib, xavfsizlikni mustahkamlash bo'yicha o'z hissa qo'shadi. Profilaktika inspektorlari jamoatchilikning tashabbuslariga quloq solib, fuqarolar bilan xavfsizlikni ta'minlash uchun birgalikda chora-tadbirlar ishlab chiqadi.

Jamoatchilik bilan hamkorlikning yana bir ahamiyatli jihati – bu fuqarolar va huquqni muhofaza qilish organlari o'rtasida ishonchni kuchaytirishdir. Ochiq va o'zaro ishonchli muloqot o'rnatish orqali profilaktika inspektorlari va fuqarolar o'rtasida yaqin hamkorlik vujudga keladi. Bu ishonch jinoyatlar to'g'risida tezkor axborot olish va muammolarni hal qilishda katta yordam beradi. Huquqni muhofaza qilish organlariga ishonch fuqarolarning xavfsizlikka bo'lgan yondashuvini o'zgartiradi, ularni jinoyatchilikka qarshi kurashda faol ishtirok etishga undaydi.

Jamoatchilik bilan hamkorlik qilish mahalla va jamoalarni faollikka chorlaydi. Bu esa jamoalarda ijtimoiy birlashuvni kuchaytiradi. Mahallalar o'z xavfsizligini ta'minlashda faol ishtirok etganda, jinoyatlarning kamayishi va ijtimoiy muammolarning bartaraf etilishi osonlashadi. Mahallalarda xavfsizlikka oid kengashlar, profilaktika tadbirlari va jinoyatlarni aniqlashda jamoa a'zolarining yordam ko'rsatishi orqali huquq-tartibot organlarining faoliyati ham samaraliroq bo'ladi.

Profilaktika inspektorlari jamoatchilik bilan yaqin hamkorlikda bo'lganida, jinoyatlar haqida tezkor ma'lumotlar olinadi. Mahalla faollari, volontyorlar va fuqarolar profilaktika tadbirlarida qatnashib, jinoyatlar sodir bo'lishidan oldin ularning oldini olishga ko'maklashadi. Jamoatchilik bilan o'rnatilgan mustahkam aloqa, muammolarni tez va samarali hal qilish uchun imkon yaratadi. Bu esa xavfsizlik choralari vaqtida ko'rilishini ta'minlaydi.

Jamoatchilik bilan hamkorlikda ommaviy axborot vositalari va ijtimoiy tarmoqlardan foydalanish xavfsizlikni ta'minlashda katta rol o'ynaydi. Ijtimoiy tarmoqlar orqali xavfsizlikka oid ma'lumotlar tezkor tarqatilib, aholini ogohlantirish mumkin. Fuqarolar bunday platformalarda jinoyatlar haqida tezkor ma'lumotlar berib, huquqni muhofaza qilish organlari bilan birgalikda harakat qiladi. Bu texnologiyalardan samarali foydalanish orqali jinoyatlarning oldini olishda yangi usullar qo'llaniladi va hamkorlikning sifati yaxshilanadi.

Jamoatchilik bilan hamkorlik huquqni muhofaza qilish organlarining jinoyatchilikka qarshi kurashdagi samaradorligini oshiradi. Fuqarolar va huquqni muhofaza qiluvchi organlar o'rtasida ishonch, hamkorlik va doimiy aloqa o'rnatilishi jamiyatda barqarorlik va xavfsizlikni ta'minlaydi. Shu sababli, profilaktika inspektorlari va jamoatchilikning o'zaro hamkorligi nafaqat jinoyatlarning oldini olishda, balki jamiyatning umumiy farovonligini oshirishda ham muhim ahamiyatga ega.

Jamoatchilik bilan samarali hamkorlik qilish jinoyatchilikka qarshi kurashda muhim o'rin tutadi. Profilaktika inspektorlari va fuqarolar o'rtasidagi aloqalarni mustahkamlash uchun turli usul va shakllar qo'llaniladi. Quyida jamoatchilik bilan hamkorlikning asosiy usullari va shakllari keltirilgan.

Mahalla yig'inlari – jamoatchilik bilan hamkorlik qilishning eng keng tarqalgan va samarali usullaridan biridir. Profilaktika inspektorlari mahalla faollari va fuqarolar bilan

muntazam uchrashuvlar o'tkazib, xavfsizlik masalalari, jinoyatchilikka qarshi kurash bo'yicha maslahatlar beradi. Bu yig'inlarda fuqarolar o'zlarini qiziqtirgan savollarni berishlari, muammolar haqida to'g'ridan-to'g'ri muloqot qilishlari va xavfsizlik bo'yicha takliflar berishlari mumkin.

Mahalla va jamoalarda xavfsizlikni ta'minlash uchun profilaktika inspektorlari tomonidan maxsus xavfsizlik kengashlari tuzilishi mumkin. Ushbu kengashlar mahalliy yetakchilar, jamoa faollari va volontyorlardan iborat bo'lib, ular jinoyatchilikka qarshi kurashni birgalikda olib boradilar. Xavfsizlik kengashlari mahalliy xavfsizlikni ta'minlash bo'yicha rejalar tuzadi va amalga oshiradi.

Profilaktika suhbatlari va huquqiy treninglar aholining huquqiy savodxonligini oshirishda muhim ahamiyatga ega. Profilaktika inspektorlari maktablarda, universitetlarda, tashkilotlarda va mahallalarda muntazam ravishda huquqiy seminarlar va treninglar tashkil qiladi. Bu orqali fuqarolar qonunlarga rioya qilish, jinoyatchilikni oldini olish va o'z huquqlarini himoya qilish bo'yicha muhim ma'lumotlarga ega bo'lishadi.

Volontyorlar va mahalla faollari jamoatchilik bilan hamkorlikning asosiy ko'makchilari hisoblanadi. Ular profilaktika inspektorlariga jamoada sodir bo'layotgan muammolar, huquqbuzarliklar yoki xavfsizlikka tahdid soluvchi holatlar haqida tezkor ma'lumot beradi. Volontyorlar va faollar yordamida turli xavfsizlik tadbirlari va profilaktik reydlar o'tkaziladi, bu esa jinoyatlarning oldini olish samaradorligini oshiradi.

Bugungi kunda jamoatchilik bilan hamkorlik qilishda ommaviy axborot vositalari va ijtimoiy tarmoqlar muhim rol o'ynaydi. Profilaktika inspektorlari jinoyatchilikka qarshi kurash bo'yicha axborot tarqatish, xavfsizlikka oid ogohlantirishlar berish va fuqarolar bilan muloqot qilish uchun ijtimoiy tarmoqlar va ommaviy axborot vositalaridan faol foydalanadi. Tezkor xabarlar, videolar va bildirishnomalar orqali jinoyatchilikka qarshi kurash borasidagi harakatlar haqida fuqarolar xabardor qilinadi.

Uy qo'mitalari va qo'shnicilik aloqalari jamoatchilik bilan samarali hamkorlik qilishning muhim shakli hisoblanadi. Ular bir-birlarini kuzatib, xavfsizlikni ta'minlashda yordam beradi. Qo'shnilar o'z hududlaridagi g'ayrioddiy holatlar haqida profilaktika inspektorlariga tezkor xabar berishadi. Bu esa jinoyatlarning tezkor oldini olish imkonini yaratadi. Uy qo'mitalari jamoa xavfsizligini ta'minlash bo'yicha maxsus tadbirlar va yig'ilishlar tashkil etadi.

Mahalliy xavfsizlikni ta'minlash uchun maxsus maslahat markazlari tashkil qilish ham samarali usullardan biridir. Bunday markazlarda fuqarolar huquqiy maslahatlarga ega bo'lishadi, xavfsizlik choralari bo'yicha ma'lumot olishadi va kerakli holatlarda profilaktika inspektorlari bilan bevosita bog'lanishadi. Ushbu markazlar mahalla va jamoa xavfsizligini kuchaytirish uchun ko'maklashadi.

Texnologik taraqqiyot tufayli onlayn platformalar va mobil ilovalar jamoatchilik bilan hamkorlik qilishning zamonaviy shakli sifatida paydo bo'lmoqda. Profilaktika inspektorlari jinoyatlarning oldini olish uchun maxsus mobil ilovalar va onlayn tizimlar yaratib, fuqarolar bilan o'zaro aloqa o'rnatadi. Fuqarolar bunday ilovalar orqali xavfsizlik

haqida xabarlar berishlari, maslahat olishlari va xavf-xatarga oid ma'lumotlarni tezkor ravishda taqdim etishlari mumkin.

Jamoatchilik bilan hamkorlikni mustahkamlash uchun xavfsizlikka oid ommaviy tadbirlar va aksiyalar o'tkazish muhim ahamiyatga ega. Bu tadbirlarga fuqarolar, mahalla faollari, o'quvchilar va talabalar jalb qilinadi. Misol uchun, jinoyatchilikka qarshi kurash bo'yicha targ'ibot kampaniyalari, jamoaviy sport tadbirlari, xavfsizlik bo'yicha ma'rifiy ko'rgazmalar va boshqalar fuqarolarni faol ishtirok etishga undaydi. Bunday tadbirlar fuqarolarning xavfsizlikka bo'lgan e'tiborini oshiradi va hamkorlikni mustahkamlaydi.

Jamoatchilik bilan samarali hamkorlik qilish profilaktika inspektorlari va fuqarolar o'rtasida mustahkam aloqalarni o'rnatish uchun zarurdir. Mahalla yig'inlari, volontyorlar bilan ishlash, ijtimoiy tarmoqlar va ommaviy axborot vositalari orqali hamkorlik qilish kabi turli shakl va usullar orqali jinoyatchilikka qarshi kurashda ijtimoiy barqarorlikni ta'minlashga erishiladi. Bu usullar jamoatchilikning huquqni muhofaza qilish organlariga ishonchini oshirish, huquqiy savodxonlikni kuchaytirish va xavfsizlikni mustahkamlashda muhim o'rin tutadi.

Jamoatchilik bilan huquqni muhofaza qilish organlari, xususan, profilaktika inspektorlarining samarali hamkorligi jinoyatchilikka qarshi kurashda muhim ahamiyatga ega. Biroq, bu hamkorlikni amalga oshirish jarayonida turli xil muammolar yuzaga kelishi mumkin. Ushbu muammolar hamkorlikning sifati va samaradorligiga salbiy ta'sir ko'rsatadi. Quyida jamoatchilik bilan hamkorlikda duch kelinadigan asosiy muammolar va ularni hal etish yo'llari ko'rib chiqiladi.

Jamoatchilik va huquqni muhofaza qilish organlari o'rtasida ishonchning yetarli emasligi hamkorlikning eng katta muammolaridan biridir. Fuqarolar ko'pincha huquqni muhofaza qilish organlariga nisbatan shubha bilan qaraydi, chunki ular o'z murojaatlari yoki ko'rsatilgan yordam natijasi bo'lmasligidan qo'rqishadi. Bu esa jinoyatlar va huquqbuzarliklar haqida xabar berishdagi kechikishlarga olib keladi.

Profilaktika inspektorlari va fuqarolar o'rtasida muntazam ravishda ochiq uchrashuvlar va muloqotlarni tashkil etish orqali ishonchni tiklash mumkin. Har bir murojaatni diqqat bilan ko'rib chiqish va natijalari bo'yicha fuqarolarga ma'lumot berish orqali ularning ishonchi oshiriladi.

Fuqarolar ishtirokida o'tkaziladigan ommaviy xavfsizlik tadbirlari va aksiyalar ishonchni mustahkamlaydi va huquqni muhofaza qilish organlariga bo'lgan e'tiborni yaxshilaydi.

Jamoatchilik ko'pincha xavfsizlik bo'yicha dolzarb ma'lumotlardan bexabar bo'ladi yoki jinoyatlarga qarshi kurashda qanday yordam ko'rsatishlari mumkinligi haqida aniq ma'lumotga ega emas. Bu holat hamkorlikning sustlashishiga olib keladi.

Jamoatchilikni huquqbuzarliklar va xavfsizlik choralari haqida tezkor ma'lumot bilan ta'minlash uchun mahalliy ommaviy axborot vositalari va ijtimoiy tarmoqlardan faol foydalanish zarur.

Fuqarolar uchun maxsus treninglar, seminarlar va huquqiy ma'lumot beruvchi tadbirlarni ko'paytirish orqali ularning huquqiy savodxonligini oshirish ham muhim.

Shuningdek, xavfsizlik bo'yicha maxsus risolalar, qo'llanmalar yoki ma'lumotnomalarni tarqatish ham foydali bo'lishi mumkin.

Ko'p hollarda jamoatchilik jinoyatlarni yoki huquqbuzarliklarni ko'rgan taqdirda ham befarqlik qiladi va ularga aralashishni xohlamaydi. Bu passivlik jamiyatda jinoyatchilikni kuchaytirishi mumkin.

Profilaktika inspektorining jamoatchilik bilan hamkorligi jinoyatchilikka qarshi kurashda muhim o'rin tutadi. Aholi bilan yaqin munosabat o'rnatish, ularga xavfsizlik masalalarida ko'maklashish va fuqarolarning huquqiy savodxonligini oshirish orqali profilaktik tadbirlarning samaradorligini oshirish mumkin. Shu sababli, bunday hamkorlik jamoatchilikning faol ishtiroki va davlat organlarining qo'llab-quvvatlovi bilan amalga oshirilishi lozim.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Мирзиёев Ш.М. Жамоат хавфсизлигини таъминлаш ва жиноятчиликка қарши курашиш соҳасида ички ишлар органлари фаолиятини сифат жиҳатидан янги босқичга кўтариш чора-тадбирлари тўғрисида”ги Президент Фармони – 2021

2. Шавкат Мирзиёев. «Қонун устуворлиги ва инсон манфаатларини таъминлаш – юрт тараққиёти ва халқ фаровонлигининг гарови ». Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинганлигининг 24 йиллигига бағишланган танталали маросимдаги маърузаси./ Халқ сўзи. - 2016. -№ 243(6678) Б. 1-3

3. Мирзиёев Ш.М. Эркин ва фаровон, демократик Ўзбекистон давлатини биргаликда барпо этамиз. – Т., «Ўзбекистон», 2016. – 56 б. Мирзиёев Ш.М. Қонун устуворлиги ва инсон манфаатларини таъминлаш – юрт тараққиёти ва халқ фаровонлигининг гарови.– Т.,»Ўзбекистон»,2017.–48 б.

4. 2022 йил 28 январда Ўзбекистон Республикаси Президентининг “2022-2026 йилларга мўлжалланган Янги Ўзбекистоннинг Тараққиёт стратегияси тўғрисида”ги ПФ-60-сонли Фармони.

5. Атажанов Ў. М. ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ИЧКИ ИШЛАР ОРГАНЛАРИ ПРОФИЛАКТИКА ИНСПЕКТОРЛАРИНИНГ ЖАМОАТ ХАВФСИЗЛИГИНИ ТАЪМИНЛАШДАГИ ДОЛЗАРБ МАСАЛАЛАР //World scientific research journal. – 2023. – Т. 12. – №. 2. – С. 81-89.

6. Атажанов Ў. Шаҳар ҳудудида жамоат хавфсизлигини таъминлаш бўйича профилактика инспектори фаолиятини ҳуқуқий тартибга солишнинг бугунги ҳолати ва ўзига хос хусусиятлари //Актуальные вопросы обеспечения прав женщин и предотвращения насилия в семье в Узбекистане. – 2024. – Т. 1. – №. 1. – С. 24-30.

7. Майор А. Ў. М. ИЧКИ ИШЛАР ОРГАНЛАРИ ПРОФИЛАКТИКА ИНСПЕКТОРЛАРИНИНГ МАХАЛЛА ФУҚАРОЛАР ЙИҒИНЛАРИДАГИ ҲИСОБОТ БЕРИШ ФАОЛИЯТИНИНГ ҲУҚУҚИЙ АСОСЛАРИ ТАҲЛИЛИ //Journal of new century innovations. – 2022. – Т. 11. – №. 6. – С. 117-121.

8. Адхамов, Зафар. "ҚАДИМГИ ТАЪЛИМОТЛАРДА ИЛГАРИ СУДЛАНГАН ШАХСЛАР ЎРТАСИДА ЯККА ТАРТИБДАГИ ПРОФИЛАКТИКАГА ОИД ЁНДАШУВЛАР." Академические исследования в современной науке 4.13 (2025): 189-193.

9. Қадамович Б. Ҳ. ПРОФИЛАКТИКА ИНСПЕКТОРИНИНГ ТАРБИЯСИ ОҒИР БЎЛГАН ВОЯГА ЕТМАГАНЛАР БИЛАН ИШЛАШ ФАОЛИЯТИНИ ТАШКИЛ ЕТИШ БЎЙИЧА ИЛҒОР ХОРИЖИЙ ДАВЛАТЛАР ТАЖРИБАСИ //Eurasian Journal of Academic Research. – 2024. – Т. 4. – №. 4-1. – С. 95-100.

10. Ганиев Ф. Т., Давлетов Ф. О. У. РАБОТА ИНСПЕКТОРА ПРОФИЛАКТИКИ С БЕЗНАДЗОРНЫМИ И БЕСПРИЗОРНЫМИ НЕСОВЕРШЕННОЛЕТНИМИ В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН: ПРОБЛЕМЫ И ПРОБЕЛЫ НА ПРАКТИКЕ //Central Asian Journal of Multidisciplinary Research and Management Studies. – 2024. – Т. 1. – №. 16. – С. 179-182.

11. Адхамов, Зафар Акбарович. "ШАХСЛАРНИ ЗЎРАВОНЛИК ХУЛҚ-АТВОРИНИ ЎЗГАРТИРИШ БЎЙИЧА ТУЗАТИШ ДАСТУРИДАН ЎТКАЗИШДА ДИНИЙ УЛАМОЛАР БИЛАН ҲАМКОРЛИКНИНГ АҲАМИЯТЛИ ЖИҲАТЛАРИ." THE THEORY OF RECENT SCIENTIFIC RESEARCH IN THE FIELD OF PEDAGOGY 2.20 (2024): 114-117.

12. Адхамов, З. А. (2025). ПРОФИЛАКТИКА ИНСПЕКТОРЛАРИНИНГ НАЗОРАТ-ЛИЦЕНЗИЯ ҚОИДАЛАРИГА РИОЯ ЭТИЛИШИНИ ТАЪМИНЛАШ ФАОЛИЯТИНИНГ ҲУҚУҚИЙ АСОСЛАРИ. Central Asian Journal of Multidisciplinary Research and Management Studies, 2(2-2), 165-172.

13. Мустофақулов Б. А. Ў., Шодмонов Д. Э. Ў. ПРОФИЛАКТИКА ИНСПЕКТОРИНИНГ ПАТРУЛ-ПОСТ ХИЗМАТИ ВА ЖАМОАТ ТАРТИБИНИ САҚЛАШ БЎЛИНМАЛАРИ БИЛАН ЎЗARO ҲАМКОРЛИГИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ //Central Asian Journal of Multidisciplinary Research and Management Studies. – 2025. – Т. 2. – №. 4. – С. 47-51.

14. Ниматов Ш. Н. Вояга етмаганлар ўртасида ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш ҳозирги кундаги долзарб масала сифатида //Central Asian Journal of Multidisciplinary Research and Management Studies. – 2024. – Т. 2. – №. 1. – С. 136-140.

15. Ниматов Ш. Н. Вояга етмаганлар ўртасида ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш ҳозирги кундаги долзарб масала сифатида //Central Asian Journal of Multidisciplinary Research and Management Studies. – 2024. – Т. 2. – №. 1. – С. 136-140.